

Textus: 1Kor 12, 12-27: „Mert ahogyan a test egy, bár sok tagja van, de a test valamennyi tagja, noha sokan vannak, mégis egy test, ugyanúgy a Krisztus is. Hiszen egy Lélek által mi is mindnyájan egy testté kereszteltettünk, akár zsidók, akár görögök, akár rabszolgák, akár szabadok, és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg. Mert a test sem egy tagból áll, hanem sokból. Ha ezt mondaná a láb: „Mivel nem vagyok kéz, nem vagyok a test része”, vajon azért nem a test része-e? És ha ezt mondaná a fül: „Mivel nem vagyok szem, nem vagyok a test része”, vajon azért nem a test része-e? Ha a test csupa szem, hol lenne a hallás? Ha az egész test hallás, hol lenne a szaglás? Márpedig Isten rendezte el a tagokat a testben, egyenként mindegyiket, ahogyan akarta. Ha pedig valamennyi egy tag volna, hol volna a test? Így bár sok tagja van, mégis egy a test. Nem mondhatja a szem a kéznek: „Nincs rád szükségem”, vagy a fej a lábknak: „Nincs rátok szükségem!” Ellenkezőleg: a test gyengébbnek látszó tagjai nagyon is szükségesek, és amelyeket a test kevésbé nemes tagjainak tartunk, azokat nagyobb tisztességgel vesszük körül, és amelyek ékesség nélküliek, azok nagyobb megbecsülésben részesülnek: a becseknek azonban nincs erre szükségük. Isten szerkesztette így a testet egybe: az alacsonyabb rendűnek nagyobb tisztességet adva, hogy ne legyen meghasonlás a testben, hanem kölcsönösen gondoskodjanak egymásról a tagok. És így, ha szenved az egyik tag, vele együtt szenved valamennyi, ha dicsőségben részesül az egyik tag, vele együtt örül valamennyi. Ti pedig Krisztus teste vagytok, és egyenként annak tagjai.”

Kedves Testvérek!

Az öt részes mini sorozatban vagyunk most: a tanév kezdetén a szolgálatok indulásakor járjuk körül e kérdéseket: kik vagyunk, miért szolgálunk, hogyan vagyunk jelen a környezetünkben, mit jelent, hogy összetartozunk, mit kezdünk a sokféleséggel, hogyan ismerhetjük fel az ajándékainkat? A Korinthusi levél 12. fejezete van velünk: múlt vasárnap a hitvallás jelentőségéről, a megajándékozottságról, a képességek, a talentum és a kegyelmi ajándékok jelentőségéről volt szó. Ma pedig az összetartozás képe van velünk: hogyan gondoljunk a gyülekezetre: mi kapcsol minket össze, mi tart össze, miért is tartozunk össze? Ha felteszed magadnak a kérdést, számtalan választ tudsz adni: összeköt minket a közös lelki élmény, az Isten iránti szomjúság, de összeköthet a „stílus”, hogy szeretjük ezeket az énekeket, ezt a típusú istentiszteletet. Összeköthet, hogy itt nőttünk fel és életünk része ez a gyülekezet, a történeteink összeköthetnek minket. Összeköthet egy lelkipásztor személye, valaki iránti tisztelet, vagy a kiscsoporthoz/házicsoporthoz tartozás. Összeköthet az is, hogy „menőbbnek” érezzük magunkat, hogy ide tartozunk: semmiképpen sem átlagos reformátusok, hanem kicsit azért különlegesebbek. Ezek érthetők és részei az idetartozásnak, de valójában nem ez köt össze minket igazán. Pál úgy fogalmaz a korinthusiaknak és Isten mindenkori népének, a gyülekezetnek: ti Krisztus teste vagytok. És ezt hadd húzzam alá így az elején: nem olyanok vagytok, mint egy test, ez elsősorban nem egy hasonlat. Ez nem az intézményi, szervezeti összetartozás tanulságos és érdekes képe, hanem egészen más. Ti vagytok a test. Elválaszthatatlanul összetartoztok. Teljesen és valójában. Ez azért sokkoló, vagy kicsit össze is zavarhatja az embert: hogy is értsük ezt a szintű összetartozást? Kiválthat egy ellenállást is egy mai emberből: nem akarok ilyen kollektivistá módon egy nagy egységbe olvadni, meg akarom őrizni a saját identitásomat. Őt szó segít ma minket az Ige megértésében, gyertek, járjuk végig az Ige üzenetének útját ezek segítségével: kontextus, különbség, azonosság, rész és egész.

I. KONTEXTUS.

I.1. A kontextus szó a háttér, a környezet, a körülményeket, a belső összefüggéseket jelenti. Nagyon sok energiát fordítunk egy kulturális közeg megértésére, amikor új közösséget szeretnénk létrehozni: a missziói gondolkodás, a gyülekezetplántálás egyik kedvenc kifejezése a kontextus megértése és a kontextualizáció. De vajon mielőtt meg akarjuk érteni a környezetünk kontextusát, értjük-e, ismerjük-e a belső kontextusunkat, amiben élünk?

I.2. A korinthusi belső kontextus, a gyülekezet légköre, közege nagyon nehéz volt, sok szempontból okozott fejtörést Pálnak is, mit kezdjen velük: megosztottság, széthúzás, lelki elitizmus, a rivalizálás extrém mértéke, a lelki kiskorúság jelei, mint az irigység, lenézés, önelégültség... ezek mind-mind ott voltak köztük. Nem voltak rosszabb emberek a környezetüknél vagy távoli keresztyén testvéreiknél, de ilyenné váltak és ahelyett, hogy áldás lettek volna mások és egymás számára, inkább megkeserítették egymás életét, biztosan sok fájdalmat is okoztak egymásnak.

I.3. Mondhatnánk egyszerűen azt, hogy hát ilyen egy rossz gyülekezet. Az élő gyülekezet nem ilyen. Ilyen, ami Korinthusban volt, amikor elromlanak a dolgok. S a mai ember odébb áll és keres magának egy másik gyülekezetet, ha a dolgok nem jól alakulnak, vagy egyáltalán nem jár közösségbe, mert ma már simán lehet valaki úgy is „keresztyén”, ha a maga módján éli meg a hitét.

De mi volt az oka ennek a nagy töredezettségnek és ennek a fájdalmas széthúzásnak?

II. KÜLÖNBÉG

II.1. Az alapvető oka a különbségek, a különbözőségek túlbecsülése volt Korinthusban: kinek milyen ajándék adatott, kinek milyen származása volt, mennyire volt gazdag, férfi volt vagy nő – hosszan sorolhatnánk a különbözőségeket, ami alapján magukat alá- illetve fölé rendelték a tagok egymásnak.

II.2. Ha kicsit távolabbról ránézünk a korinthusi kontextusra és Pál érvelésére az Igében, ahogy a Krisztus teste titkáról beszél az alapigénken, azt látjuk, hogy viszonylag hosszan beszél az „alsóbrendűség kísértéséről” (14-20. vers) és a „felsőbbrendűség kísértéséről” (21-24. vers). Alfred Adler az elsők között vizsgálta kb. 100 évvel ezelőtt azt, miből fakad a kisebbségi érzés/komplexus. Ő maga testi fogyatékkal élt és iskolás korában nagyon sok bántást kapott a közösségben emiatt: gúnyolódást, kiközösítést stb. Emiatt is érdekelte ennek a működése. A kutatásaiban elég hamar felfedezte, hogy egy közösségen belül a kisebbségi- és a fölénykomplexus kéz a kézben jár. Sőt! Egy emberen belül is megtalálható mindkettő. Egy közösség furcsa belső egyensúlyát adja ez: de ez semmiképpen sem az, amit Krisztus a megváltott gyermekeinek elkészít. A különbségek jelentősége minél nagyobb, annál nagyobb lesz a kisebbségi és a fölény. Ezzel szemben mutatja fel Pál az evangéliumot: Krisztusban egyre kevesebb jelentősége lesz a különbségeknek! Tudatosan fogalmazok így: egyre kevesebb jelentősége lesz. Mert a realitás, hogy teljesen eltűnni csak ritka kegyelmi pillanatokban tud ezen a földön.

II.3. Ez pedig nem valamilyen általános elfogadásból fakad, hanem az új közös identitásból: a keresztségből. „A Lélek által egy testté kereszteltettünk.” – olvashatjuk a 13. versben. És ez is: „...egy Lélekkel itattattunk meg.”. Ez az, ami le tudja halkítani, háttérbe tudja szorítani, súlytalaná tudja tenni azt, ami elválaszt: a keresztség, az új identitás: „Krisztushoz tartozom, keresztyén vagyok.” Ebben az új identitásban pedig ami eddig az identitásképző volt, az egyébként rendkívül fontos különbségek fontossága egyre inkább csökken.

II.4. Arra hív ma minket Istenünk, hogy nagyon konkrétan nevezzük meg azokat, amik különbségek és elválasztanak. Legyünk őszinték és világosak, mert ez kell a gyógyuláshoz és a valódi változáshoz. A fel nem tárt, be nem ismert különbségek elválasztanak, zárványokat okoznak Krisztus testében. Csak felsorolok párat, hátha magadra ismersz: férfi-nő, származás, tősgyökeres református vagy sem, képzettség, anyagi helyzet, vidék-város, politikai meggyőződés. Ha ezeknek nagy jelentősége lesz, az elválaszt minket és nem tudunk valóban tanítványként létezni ebben a világban.

III. AZONOSSÁG

III.1. Honnan származik hát az azonosság, mi adja az igazi azonosságot? Semmiképpen sem teljes uniformizálásról van szó, hiszen megmaradnak a különbségek (például az ajándékok tekintetében, a képességekben, megmarad mindenkinek a neve, az egyéni élettörténete stb.). Az azonosság abból fakad, hogy ahogy Pál mondta: Krisztus teste vagytok, s ezt ki-ké magának is kimondhatja: Krisztus testének része vagyok, azaz Krisztusban vagyok. Ahogy erről máskor beszél Pál: „Élek többé nem én, hanem él bennem a Krisztus” (Gal 2, 20).

III.2. Az azonosság a testvérek között, hogy ugyanaz a Krisztus él bennem, bennünk és közöttünk. És ez mindenképp fontosabb. Megkockáztatom, hogy minél fontosabb számunkra Krisztus, annál jobban össze tudunk tartozni és Krisztus teste tudunk lenni. És vigyázzatok, mert itt van egy alattomos támadása a gonosznak: számtalanszor hallok, hogy valaki, akivel nem tudok megbékélni, nem tetszik, ahogy él, túl erős a különbözőség, arra rásütik: ő nincs is Krisztusban. Nem is hívő. Nem is tért meg. Ezért nem tudok vele egységben lenni. Ez egy nagy önbecsapás, hazugság tud lenni, amit elhiszünk. És felettébb nagy arrogancia is: majd én eldöntöm, ki tartozik Krisztushoz és ki nem. Milyen egyszerű ez, ahelyett, hogy belássuk: nem tudom szeretni és nem tudom elfogadni őt. Nem tudok vele megbékélni valamiért. A Krisztushoz tartozást csak maga Krisztus tudja megítélni, amit mi tehetünk, az a hitvallás: ezt kérdezzük meg egymástól, ez kapcsolhat össze: aki úrnak vallja Jézust, az csakis a Szentlélek által lehet és az az ember az Övé. Minden más színtézis és különbségétél evangélium ellenes, református keresztényként nem elfogadható.

III.3. Az azonosság tehát a Krisztushoz tartozásban van nem pedig a hasonlóságban és ezt emberileg nagyon nehéz elfogadni. Pedig az Ige ezt mondja: az egyház, a gyülekezet Isten népe test: ahol elválaszthatatlanul összetartozik mindenki. Összetartozik, működik, élő test, azaz lélegzik: a Lélek tartja életben. Isten tartja meg s működtet a testet és adja növekedését. Teljesen Rá vagyunk utalva. Az azonosság másik dimenziója a teljes Istenre utaltság és függés beismerése: sem egymást, sem magunkat nem tudjuk megtartani. Ugyanakkor az egymásra utaltság képeivel találkozunk az Igében: Istenre van szükségünk mindnyájunknak az Úr pedig jónak látta, hogy szükségünk legyen egymásra.

IV. RÉSZ

IV.1. Ez az egymásra utaltság az, amit nagyon nehéz elfogadnunk igazából. Ha a része vagyok Krisztus testének, akkor szükségem van minden egyes tagjára. Gondolj most így a gyülekezetre. Kire van szükséged? Kire mondanád: rá szükségem van. S ki semleges, esetleg kiről gondold: nélküle egyenesen jobb lenne, könnyebb lenne. Rá nincs szükségem, nincs szükségünk.

IV.2. Valójában mindenkire szükség van. A test részeként ez az első dolog, amit meg kell érteni, el kell fogadni, amiben meg kell térnünk, a gondolkodásunknak meg kell változnia. Nem kicsit jobb emberré kell válnunk, ezek nem hajthatók végre moralizáló beszédek hatására: szív szerint kell változnunk, megtérnünk és más irányt vennie a gondolkodásunknak. Részként ezt kell szem előtt tartanunk összefoglalva az Ige üzenetét: kölcsönösen szükségünk van egymásra. Teljes mértékig egymásra vagyunk utalva. Együtt kell működünk. Figyelniünk kell egymásra. El kell fogadjuk egymást. Mindenki egyaránt fontos, nincs különbségétél. A rész betegsége, szenvedése az egészet érinti.

IV.3. A főlény- és kisebbség teljes ellentétéket megszülethet bennünk egy nagyon felszabadító felismerés: Isten kegyelméből, Krisztus teste részeként átlagos vagyok. Elég jó, szeretett, de átlagos. Hasonlóan elveszett, de megváltott, szeretett és fontos, de nem jobban, mint a másik. Átlagos vagyok. A különlegesre törekvés ugyanúgy, mint önmagunk folyamatos leértékelése roppant egoizmusunk tünete.

Egyébként gondoljuk el: Jézus egy jelentéktelen helyre jött el a földön: nem az akkori szuperhatalmak középpontjába született bele. 30 éven át élt, dolgozott hosszú évekig, a hétköznapi munkát végezte. Átlagos életet élt. S megváltóként nem kért különleges bánásmódot: ugyanazt az ételt ette, ugyanazt a ruhát viselte, mint bárki más: sírt a szenvedőkkel, örül az örülőkkel, odaadón szeretett. Különös módon ő is része volt az emberlétnek, nem különült el tőlünk, mikor a földön élt. Ezért krisztusi és hiteles az átlagos lét, részként az egészben.

IV.4. A részeknek lenni Krisztus testének óriási biztonságot is ad. Olyat, amire emberként vágyunk, s legtöbbször azt gondoljuk, magunknak kell megteremtteni. A biztonságot Krisztus testében nem az egyes tagok ereje adja, hanem a bizalom, ami Krisztus felé valós és erős első renden és ami egymás felé is irányul. A bizalom szüli a megbízhatóságot: részként is felelős vagyok magamért és a másikkért. Megtartok és megtartanak. Mert megtart minket Krisztus a test részeként. Teszem a dolgomat, végzem a rám bízott feladatokat (képeségem, a talentum és a kegyelmi ajándékok szerint). Szolidaritást vállalok a testvéremmel és empátiát gyakorlok: vele érzek akkor is, ha nem feltétlen értek vele egyet. Szabad vagyok határokat is tartani, mert résznek lenni nem jelent összeolvadást. A sejtnek is van sejtfa, határai akkor is, ha a test része.

V. EGÉSZ

Végül tekintsünk rá az egészre: milyen Krisztus teste, az élő gyülekezet, az anyaszentegyház. Most nem fogunk nagy kitekintést tenni az anyaszentegyház irányába, csak felvillantom: összetartozunk Lélek által azokkal is, akik távol élnek tőlünk, de Krisztust úrnak vallják. Nem csak hasonlók hozzánk, távoli rokonaink, hanem egy test vagyunk velük is és nem feledkezhetünk meg róluk. Tekintsünk most három alapvető jellemzőre, amit az egészről, Krisztus testéről meg kell szívlelnünk.

V.1. A gyülekezet Krisztus teste: mégsem tökéletes. Olyan jó lenne, ha Krisztus testében létrejöhetne a tökéletes kapcsolódás, megbékélés, szeretet, amire vágyunk. De közben itt a földön nem lesz tökéletes: hordozza a megtörtiséget. S bár gyógyuló, gyógyító közeg, de sajnos lehet benne sebződni is. Nagyon sok csalódás fakad ebből. Sokan gondolják, hogy a gyülekezet majd olyan lesz, mint egy tökéletes család. Főleg, ha ebben van hiányunk, sebeink, abban bízunk: ezek majd itt gyógyulnak. Ki tudunk választani magunknak akár tudattalanul egy „jó anyát” és egy „jó apát” stb. és várjuk a megerősítést és a szeretetet. Az egyéni figyelem és különlegesség megélését. S miközben egy gyülekezetben, Krisztus testében gyógyulhatnak ezek a sebek, teljesen nem tudja betölteni azt és felesleges elvárás, sőt, kifejezetten ártalmas lehet, ha olyat várok el a gyülekezettől, ami csak egy családban vagy a legközelebbi baráti kapcsolatokban lehetséges. A gyülekezet, Isten népe, Krisztus teste, de nem pótolhatja teljesen a valódi családot még akkor sem, ha olykor család funkciót tölt be ideig-óráig. Érzékeny egyensúly ez és kinek-kinek máshol vannak ebben a szükségéi és az érzékenységei, de ki kell józanodnunk és meg kell térnünk ebből is. És el kell fogadjuk, hogy mit adunk mi hozzá Krisztus teste megtörtiségéhez. Milyen hiányokat, egyéni szükségleteket és mintákat hozunk ide magunkkal? Hadd hozzak néhány példát: Van, akiknek nagyon nehéz kapcsolódni: magához és máshoz is. És azt reméli, itt majd más lesz: de ez valószínűleg itt is nehéz lesz. Van, akik „színpadot és közönséget” keresnek minden emberi közösségben: ők itt is ezt fogják keresni. Van, akik tényleg családot keresnek s ezzel teljesíthetetlen elvárás elé állítanak másokat s magukat eleve csalódásra ítélik. Van, aki magányos és csupán szellemi/lelki társat keres a gyülekezetben és meg fog döbbsenni, hogy miért is kell itt szolgálni, vagy egymást szeretni. S van, aki a hasonló gondolkodásúak társaságát keresi s rádöbben egy nap, hogy az egész jóval összetettebb és különbözőbb, mint ő várta. Mégis, ezek vagyunk így Krisztus teste. Isten országa közöttünk van, a hiányok kimondhatók, elhordozhatók, a teljesség reményével a mennyek országában.

V.2. Krisztus megtartja a testhez tartozókat. Legnagyobb reménységünk nem személyes jóllétünk, vagy hogy egy nap majd minden fájdalmunk elmúlik Krisztus testében. Hanem hogy Krisztus megtartja a hozzá tartozókat. Nem tudsz kiesni Krisztus testéből. Mert Ő döntött felőled. Hisszük, hogy aki egyszer a része lett, a tagja lett, az az is marad és megőrzi őt minden eltávolodása, elfordulása ellenére is az Úr! Nem a saját erőd tart meg Krisztus testében, hanem Krisztus hűsége. Ezért nem félelemből kapcsolódunk, hanem hálából ragaszkodunk hozzá. Egy gyülekezettől el lehet távolodni, egy közösségben lehet csalódni, de Krisztus testéből nem fogsz kiesni. Nem rajtad áll az üdvösséged, még a gyülekezethez tartozásod sem. Hanem az Ő hűségén.

V.3. Krisztus teste épül. Végül pedig hála Istennek azért, mert Krisztus teste folyamatosan épül. A „határvonal” ott van, hogy úrnak vallod-e Jézust. Ebbe a hitvallásba, ebbe a kapcsolatba hív most a megváltó, szerető úr. Ha Krisztus testeként tudjuk látni saját magunkat, hiszem, a gyülekezet közösségében is képesek lehetünk megújulni, szeretni egymást, megbocsátani, megbékélni, kapcsolódni, gyógyulni és együtt szolgálni a mi Urunkat! Lehetünk részei az egésznek, lehetünk áldottan átlagosak Krisztus különleges szeretetében. Gyertek, legyünk részesei ennek az épülésnek, szánjuk oda magunkat Neki!

Ámen!

Thoma László